

NA PRAGU LETA 2006

FRANC LESJAK,
generalni direktor

O dogajanju v svetu ni mogoče povedati nič novega. Vse novice izvemo sproti. Slovenija je postala del Evrope in po zaslugi posameznikov tudi vir njene moči. Strah in pogum krmilita naše usode, kot vedno v zgodovini človeka.

Glavna slovenska tema so reforme. O potrebnosti korenitih sprememb v družbi se strinjajo oblast, opozicija, sindikati, pa tudi znanstvene in kulturne sredine. Nujne so, če hoče Slovenija dobiti svoj prostor v tej globalizacijski tekmi. Vendar si te spremembe vsak predstavlja po svoje. Vsak bi jermal pri sosedu in dajal v lastno skledo.

Temeljni namen reform je, davčno razbremeniti delo, obremeniti pa porabo. To je prava pot, o kateri v Evropi razpravljajo že vrsto let. Še bolj bodo, če bo število brezposelnih preseglo socialno sprejemljivo mejo. Lep primer so letošnji nemiri v Franciji. V Evropi se povečanju davka na dodano vrednost najbolj upirajo nadnacionalke, ki so že preselile proizvodnjo v države s ceneno delovno silo, saj bi se tako njihovi izdelki podražili oziroma bi se zmanjšali dobički. Na drugi strani pa bi se pocenili izdelki, narejeni v Evropi. Seveda velja to ob pogoju, da bi za vrednost dodatno zbranih davkov iz porabe razbremenili stroške v proizvodnih podjetjih. Pri nas se temu najbolj upirajo domači privilegiranci in (verjetno po pomoti) tudi sindikati. Številni trgovci so zgradili svoje cerkve širom po Sloveniji. Njim ne bi bilo všeč, če bi Slovenci vlagali zasluge v svojo socialno varnost in prihodnost svojih otrok, namesto v kitajske bleščice in avstrijske slaščice.

Spremembe v delovnopravni zakonodaji so nujne. Ne moremo govoriti o fleksibilni proizvodnji in stalnem razvoju novih izdelkov, če imamo delovno zakonodajo, ki odgovarja masovni produkciji in planskem gospodarstvu, ko niti delodajalci niti delojemalci niso vedeli za procesno organiziranost podjetij. Izhaja še iz principa, da so podjetniki družbi in delavskemu razredu sovražni elementi.

Največja nevarnost je, da bi denar, pridobljen s povečano stopnjo DDV, šel na nepravi naslov. Če bo porabljen za razvoj, spodbujanje podjetništva, za nova delovna mesta, za nenehno rast življenjske ravni tistih, ki ustvarjajo novo vrednost, potem bo namen dosežen. Če pa bo šel na Kajmanske otoke, za jahte na Jadranu ali za vile na Pagu, je Slovenija nepreklicno potopljena. V negospodarstvu so plače za 30 % večje kot v gospodarstvu. Povsod drugje v svetu je obratno, razen menda v podсахarski Afriki.

O tem, ali je enotna davčna stopnja pravi instrument za razbremenitev gospodarstva in prava spodbuda za podjetništvo, naj se zmenijo strokovnjaki. Glede Predilnice Litija naj upoštevajo, da imamo od 380 zaposlenih kar 270 nekvalificiranih delavcev in 17 % invalidov.

Pa vendar smo tudi s tako strukturo postali eno vodilnih tekstilnih podjetij v Evropi in v svetu.

Letos smo proizvedli in prodali 5000 ton preje v vrednosti približno 22,0 mio. evrov. Glede na leto poprej se količina ni povečala, vrednost pa je zaradi bolj zahtevne strukture izdelkov narasla za približno 7 odstotkov. Dobiček se je povečal in bo znašal več kot 500.000 evrov. Namenili ga bomo za nadaljnji razvoj in krepitev finančne moči podjetja.

Za leto 2006 planiramo povečanje produkcije na 5200 ton in prodajo v višini 23,5 mio. evrov, kar je porast za 7 %. Še bolj kot do zdaj bomo svoje delovanje usmerili na izvenevropske trge in na področje tehničnih in dekorativnih materialov. Sedanji kadrovski in razvojni potenciali nam še omogočajo rast v naslednjih 2 do 3 letih. V tem času pa moramo stkati mednarodne mreže za pridobivanje znanj in informacij, ki so nujne za ohranjanje vodilne vloge v evropskem tekstilu in konkurenčnosti na globalnem trgu.

Za vse delavce, ki spoštujejo vrednote Predilnice Litija, bodo delovna mesta tudi v prihodnjem letu varna.

Vsem zaposlenim, upokojujencem in delničarjem želim v letu 2006 veliko zdravja in osebne sreče.

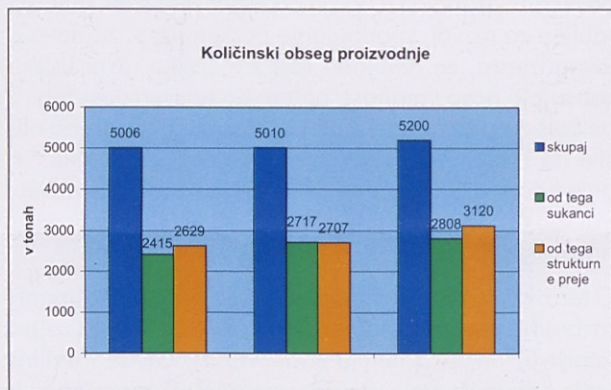
PLAN POSLOVANJA ZA LETO 2006

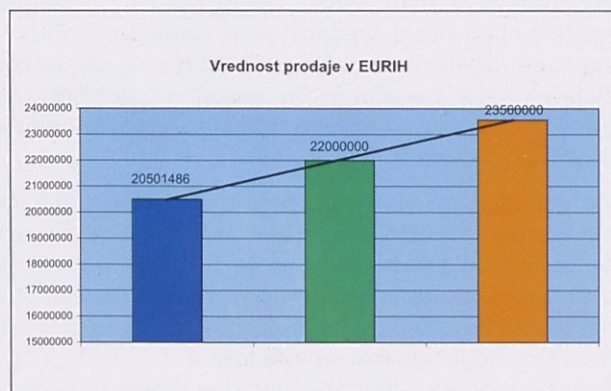
VERICA ŽLABRAVEC,
direktorica ekonomskega področja

PLAN PROIZVODNJE

Na količino proizvedene preje v letu 2005 so imele pomemben vpliv kvalitetne spremembe v strukturi proizvodnje. Tako se je povečal delež strukturnih enojnih prej in delež sukanih prej. Skupna proizvedena količina bo znašala okrog 5.000 ton ali prav toliko, kot smo izdelali v letu 2004. Za leto 2006 planiramo za 4 % višji količinski obseg proizvodnje. Povečanje nam omogočajo nove kapacitete, ki smo jih pridobili z investicijami v letu 2005.

PLAN PRODAJE

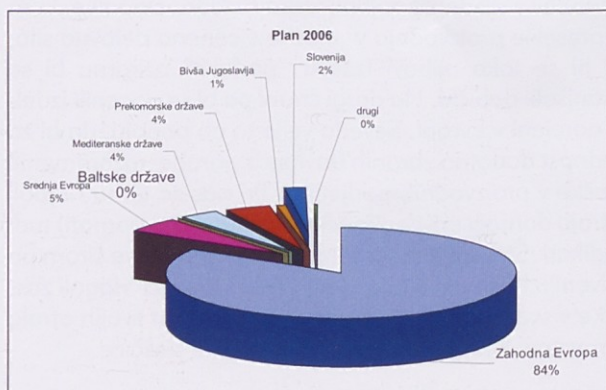
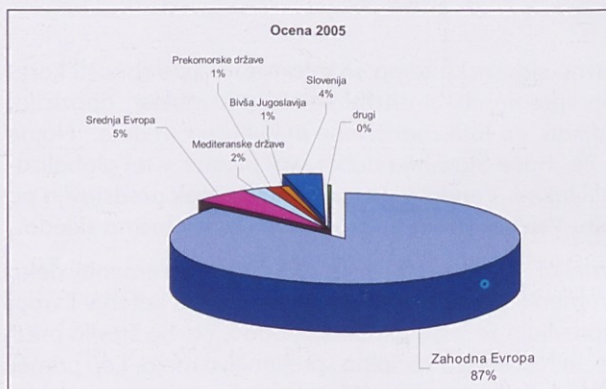
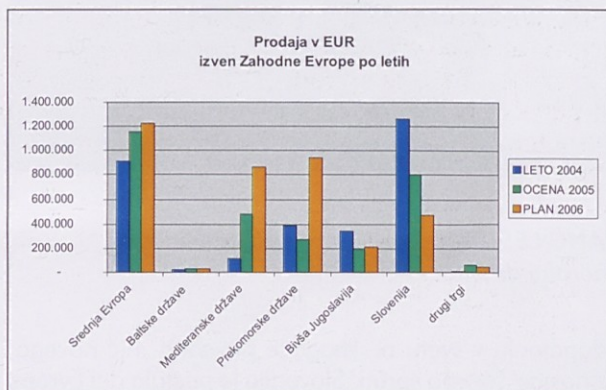

Količinska prodaja je v letu 2005 enaka proizvedeni količini. Vrednost prodaje pa se je povečala za 7 %. To je omogočila povečana povprečna prodajna cena izdelkov. Cena izdelkov pa se je povečala zaradi strukturnih sprememb v izdelkih. Povečan je delež prodanih prej z vgrajeno inovacijo v sestavi ali izvedbi.

Plan prodaje in deleži prodaje po trgih

Kot je razvidno iz grafov še vedno predstavljajo največji trg države Zahodne Evrope. S povečanjem prodaje se sicer tržni delež znižuje, v absolutni vrednosti pa še vedno narašča. Ker pa želimo z določenimi specialnimi izdelki postati globalni igralci, je pomemben napredek na ostalih trgih izven Zahodne Evrope, kar prikazujemo z grafom "Prodaja v EUR izven Zahodne Evrope po letih".

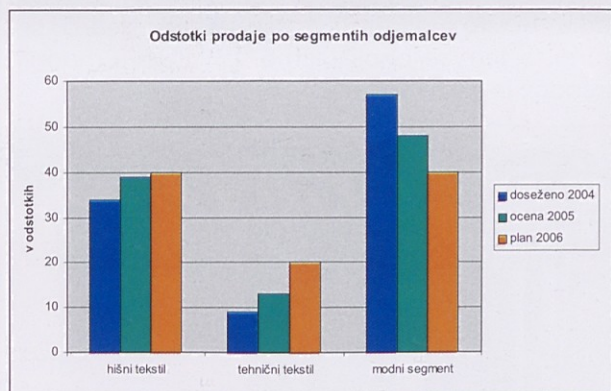
Narašča tako prodaja v državah Srednje Evrope, v Turčiji (Mediterske države) in v Prekomorskih državah (Južna Amerika). Polovični padec prodaje vsako leto beležimo v Sloveniji in po planu za leto 2006 bomo v Sloveniji prodali le še 2 % proizvedene preje.

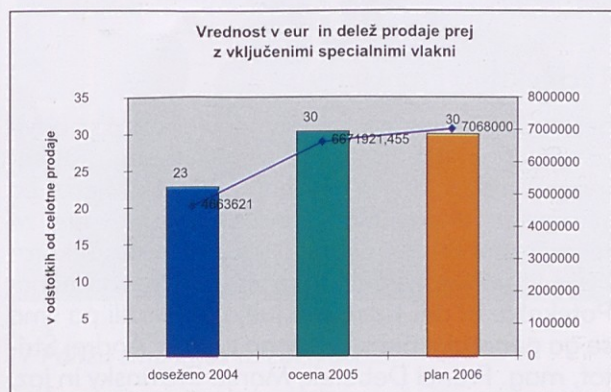
vrednostna prodaja preje po trgih	leto 2004 v eur	ocena 2005 v eur	plan 2006 v eur	indeks ocena 2005 realiz. 2004/	indeks plan 2006/ ocena 2005
Zahodna Evropa	17.441.796	19.001.866	19.764.484	109	104
Srednja Evropa	909.678	1.153.473	1.227.476	127	106
Baltske države	24.410	27.744	29.712	114	107
Mediteranske države	117.789	483.498	867.008	410	179
Prekomorske države	389.078	272.154	942.400	70	346
Bivša Jugoslavija	346.145	198.801	214.264	57	108
Slovenija	1.261.369	803.357	471.200	64	59
drugi trgi	11.221	59.107	43.456	527	74
skupaj	20.501.486	22.000.000	23.560.000	107	107

Plan prodaje po segmentih odjemalcev

Kot posledica selitve oblačilnega sektorja iz Evrope v Azijo se že več let znižuje proizvodnja tkanin in pletenin za modni segment odjemalcev v Evropi. Zato se usmerjeno umikamo iz modnega segmenta odjemalcev k proizvajalcem hišnega tekstila in uporabnikom tekstila za tehnične izdelke. Za oblačilni segment proizvajamo pretežno preje za najzahtevnejše proizvajalce tkanin za visoko modo in za proizvajalce, ki uporabljajo okolju in človeku prijaznejše tkanine in pletenine. Tako se bo tudi v letu 2006 nadaljevalo povečanje prodaje prej za tehnični tekstil in za hišni tekstil ter znižanje za modni segment odjemalcev.

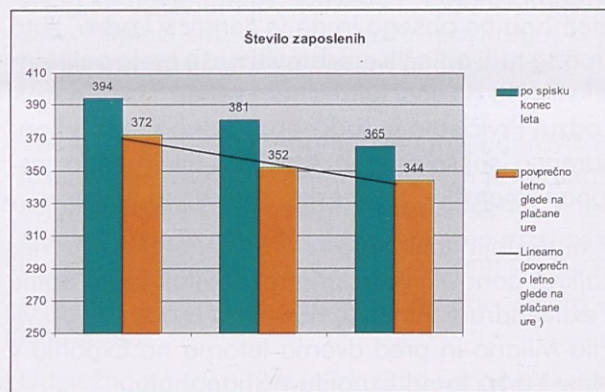

Spremembe v strukturi proizvodnje in prodaje merimo tudi z deležem prodanih prej, ki vsebujejo specialna vlakna. Specialna vlakna so vlakna s posebnimi lastnostmi, katera so po oceni dobaviteljev dostopna samo najboljšim predilnicam. V ta krog se čedalje uspešneje uvršča tudi Predilnica Litija.

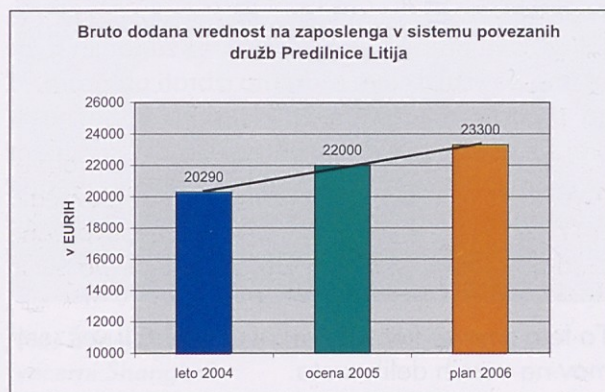

Za doseg planiranega povečanja produktivnosti je potrebno tudi podaljšanje dolžine partije, to je povprečne količine, ki teče na predpredilnih linijah med menjavo kvalitete. Le ta je v letu 2004 znašala 6500 kg, v letu 2005 pa planiramo podaljšanje za 15 %, to je na 7500 kg.

Iz grafa »število zaposlenih« je razvidno, da smo imeli ob koncu leta 2004 skupaj 394 zaposlenih, ob koncu leta 2005 bo 381 zaposlenih ali 13 zaposlenih manj. Ob koncu leta 2006 pa planiramo 365 zaposlenih ali znižanje za 16 zaposlenih. Znižanje števila zaposlenih se predvideva z naravno fluktuacijo.

Posledica navedenega povečanja proizvodnje, prodaje in produktivnosti ob sočasnem znižanju števila zaposlenih bo povečanje bruto dodane vrednosti na zaposlenega iz letošnjih 22.000 evrov na zaposlenega na 23.300 evrov na zaposlenega ali za 6 %. Stroški dela v dodani vrednosti se bodo znižali iz 62 % v letu 2005 na 59 % v letu 2006. To pa pomeni, da bo podjetje investicijsko sposobno tudi v letu 2006.

NAŠE SEJEMSKE PREDSTAVITVE

VIDA VUKOVIĆ,
direktorica
marketinga

Leto 2005 je bilo za Predilnico Litija sejemske zelo intenzivno. Začetki naše sejemske dejavnosti sežejo še v obdobje Jugoslavije, kjer smo na sejmu Yupra v Ljubljani imeli svoj razstaveni prostor, na katerem so nas obiskali samo kupci iz Jugoslavije, naša sejemska dejavnost pa je za dalj časa zamrla.

Naslednjega sejma smo se kot razstavljalci udeležili skoraj desetletje kasneje, ko smo na trge Italije, Francije, Nemčije prodali že več kot tri četrtine naših prej. V tujini smo prvič razstavljali v Lodzu. Tja sva se odpravila s sodelavcem Andrejem Štritofom in ta pot je bila ena vznemirljivejših, saj je bil to naš prvi stik s Poljsko in prvi stik s tujo državo, ki je bil vzpostavljen brez kakršnihkoli poprejšnjih vezi in znanstev.

O poljski tekstilni industriji smo vedeli, da je pomembna po obsegu in da je center v Lodzu, zato smo se tudi odločili predstaviti naše preje poljskim tekstilcem na specializiranem sejmu Textil Yarn v Lodzu. Prvič smo se tudi neposredno soočili s konkurenco, saj so med razstavljalci bile močno zastopane nemške, francoske, turške predilnice.

V naslednjih letih smo sejem na Poljskem še nekajkrat ponovili, nato smo razstavljali še na Baltic Textilleadru v Vilniusu, na sejmu mode v Moskvi, Filu Milano in pred dvema letoma na Expofilu v New Yorku in na Expofilu v Shanghaiju.

Sejmi so se pokazali kot učinkovita prodajna in marketinška pot, tako glede srečevanja z obstoječimi kupci kot navezovanja novih stikov, zlasti z oddalnejšimi deželami in spoznavanja konkurence. Zato smo letošnje sejmske dejavnost postavili v ospredje, pri izbiri sejmov pa smo sledili našim strateškim usmeritvam, da moramo povečati prodajo izven Evrope in povečati delež prodaje segmentu tehničnega tekstila.

Priprave na sejem so obsežne, še zlasti, ker vse sejme izvajamo v celoti sami, brez zunanjih izvajalcev. Za vsak sejem moramo izbrati program, ki ga predstavimo, pripraviti moramo karte naših prej, vzorce ne le v prejah, ampak tudi v končnem izdelku, saj konkreten izdelek še najbolj pritegne pozornost kupca. Pri tem moramo upoštevati specifičnosti sejma in trgov, na katere se odpravljamo predstaviti naš program prej.

To leto smo se kot razstavljalci udeležili več sejmov na raznih delih sveta.

Filo Milano

To je prvi sejem na zahodu, ki smo se ga pričeli redno udeleževati. Sejem poteka dvakrat letno, v spomladanskem in jesenskem času, kjer se predstavljajo tendence za naslednjo zimsko oziroma letno sezono. Sejem je specializiran za predstavitve prej. Kot razstavljalci nastopajo predvsem zahodno evropski proizvajalci in le posamezne firme iz Turčije in Japonske, obiskovalci pa prihajajo iz celega sveta. V dveh dneh nas na razstavnem prostoru obišče blizu 100 poslovnežev. Poleg proizvajalcev zadnje obdobje zaznavamo tudi velik obisk stilistov, ki pripravljajo kolekcije za tkalnice in predilnice iz različnih držav.

Na spomladanski sejem v začetku aprila sva se odpravili z Marijo Brovinsky, na jesenskega v začetku novembra pa z Urošem Toryem. Priprava na ta sejem je zahtevna, saj se ga že redno udeležujemo in moramo vsakokrat pripraviti vzorčne tkanine ali pletenine iz novih prej za modne trende, ki so prikazani v posebnem delu, predvsem pa naši kupci pričakujejo od nas novosti in predloge za naslednjo sezono. Posebno uspešni smo bili na letošnjem jesenskem sejmu, saj so bili vsi naši predlagani izdelki uvrščeni na vidna mesta med modne trende za naslednjo sezono. S tem se približujemo ustvarjanju modnih trendov in ne le sledenju.

Na sejmu Filo Milano v začetku novembra smo prvič predstavili večje število vzorcev pletenin in tkanin v novi obliki.

Techtekstil v Frankfurtu

Sejem je specializiran za tehnični tekstil in se odvija vsaki dve leti na različnih koncih sveta, prav sejem v Frankfurtu pa je najbolj uveljavljen. Za sejem smo pripravili posebno predstavitev prej za tehnični tekstil, in sicer po skupinah za dekorativne, zaščitne, industrijske in športne namene. Potekal je tri dni v začetku julija, udeležili pa smo se ga generalni direktor Franc Lesjak, Andrej Štritof, mag. Franci Debelak, Marija Brovinsky in jaz.

Na sejmu smo bili uspešni, vse dni smo bili polno zasedeni, pridobili smo ogromno informacij o tehničnem segmentu tekstila, novih materialih in razvoju, sklenili pa tudi nekaj konkretnih dogovorov.

Techtekstil v Moskvi

Sejemsko predstavitev sva v prvih dneh izpeljala z Andrejem Štritofom. Ta sejem se v Rusiji šele uveljavlja. Organizator je termin slabo izbral (v septembru se v Rusiji sejmi kar vrstijo), nova lokacija in slabe zveze pa so še dodatno odvrnile obiskovalce tako, da smo imeli manj obiska kot smo navajeni. Zelo naju je presenetilo veliko število razstavljalcev s Koreje in Kitajske tako, da je bila priložnosti za spoznavanje proizvajalcev z drugega dela sveta dovolj.

S sejma v Moskvi smo odhajali zadnji

Expofil Pariz

Kot Filo je tudi Expofil specializiran sejem za preje in vlakna, njegova prednost pa je, da poteka na isti lokaciji kot Premier Vision in istočasno kot Tex

V Parizu smo imeli izreden uspeh

World, tako da se v času sejma v Parizu zbere modni svet iz vsega sveta. Potekal je štiri dni konec septembra v Parizu, udeležili pa smo se ga Marija Brovinsky, Andrej Štritof in jaz, deloma pa tudi generalni direktor Franc Lesjak in Mateja Cvikl. Tudi tu smo se prvič predstavili kot razstavljalci, imeli smo skoraj dvesto obiskovalcev iz vsega sveta. Presenetilo nas je veliko število obiskovalcev z Daljnega vzhoda, zelo zadovoljni smo bili tudi s številnimi obiski naših stalnih kupcev.

Intertextile Shanghai

Konec oktobra smo se v Shanghai odpravili generalni direktor Franc Lesjak, Andrej Štritof in jaz. Izvedba sejma je bila za nas nov izziv, saj je to eden največjih tekstilnih sejmov v tem delu sveta. V štirih dneh smo bili polno zasedeni, v veliki meri pa smo med obiskovalci zaznali veliko željo po kopiranju naših izdelkov. Kot zanimivost naj navedem, da smo na sejmu videli tudi proizvajalca z imenom LITIAN, njegova predstavitev pa je spominjala na naša gradiva. V razgovorih z mnogimi Evropejci, ki že delajo z Daljnim vzhodom, v stikih s Kitajci, Indijci, Taiwanci, Japonci, Indonezijci, Filipinci smo pridobili nova spoznanja, ki jih bomo uporabili pri nadaljnjem načrtovanju in delovanju.

Takoj po sejmu v Shanghaju smo se odpravili na jesenski sejem Filo v Milanu in s tem je bila naša sejemska aktivnost v tem letu zaključena. V tem članku smo predstavili sejme, kjer smo razstavljali, nekaj sejmov pa smo še obiskali (Pitti Filati v Firencah, Decosit v Bruslju, modni sejem v Istanbulu).

Udeležba na sejmih se je izkazala kot pomembna oblika pospeševanja prodaje. Pridobljene informacije in lastna spoznanja z različnih delov sveta pa so nam osnova za oceno našega položaja in izbiro poti za doseganje ciljev v globaliziranem svetu.

Naš agent Randy Lee nam je razkazal večerni Shanghai

NOVA VLAKNA

mag. **FRANCI DEBELAK**,
organizator
razvoja

Obarvljiva polipropilenska vlakna PP-Dyeable

Ameriška multinacionalka Fiber Vision je razvila nova polipropilenska vlakna, ki se lahko barvajo po obstoječih postopkih barvanja v obliki prej ali tkanin ali pletenin.

Do sedaj so poznani postopki barvanja polipropilenskih vlaken samo v talini pri izdelavi vlaken. Zaradi vse večje porabe teh vlaken v avtomobilski industriji in v oblačilne namene, je omejitev na nekaj osnovnih barv iz palete v masi barvanih vlaken narekovala nujnost razvoja novih polipropilenskih vlaken, ki bi se lahko barvala v barvah modnih palet. Ta vlakna še posebno pridobivajo na pomenu v športnih oblačilih, ker nase ne vežejo vlage ali znoja, imajo pa funkcijo pivnika, ki to vlažnost odvaja proč od kože in uporabniku daje občutek toplote in suhosti.

V Predilnici Litija že dalj časa uporabljamo polipropilenska vlakna, ki jih bolj poznamo pod zloveščim imenom Asota zaradi rednih težav v proizvodnji. Ta so groba in izrazito sintetična, vodoodbijajoča in nezdružljiva z avivažami, zelo težko predelovalna na mikalnikih in se uporabljajo predvsem za tehnične izdelke. Nova vlakna so finejša, s kemičnimi modifikacijami v zgradbi vlakna in zaradi tega pričakujemo boljše teke v proizvodnji.

Nova obarvljiva vlakna se lahko barvajo v končnih predelovalnih postopkih na tkaninah, pleteninah ali v prejah po obstoječih postopkih barvanja, ki se uporabljajo za poliesterna vlakna.

Proizvajalka polipropilenskih vlaken Fiber Vision je preko svoje divizije na Danskem za evropsko tržišče izbrala Predilnico Litija kot edinega primerne partnerja v Evropi in tako je prva bala novega obarvljivega polipropilenskega vlakna iz Združenih držav prispela v Litijo.

Nova terapevtska vlakna Mirawave

V Predilnici Litija že imamo osvojena terapevtska vlakna SeaCellActiv, ki so izdelana iz regenerirane celuloze in njim dodanih morskih alg. Te alge vsebujejo minerale in vitamine, ki ugodno vplivajo na uporabnika, povečujejo prekrvavljenost kožnega tkiva in povečujejo metabolizem in s tem ugodnejše počutje v oblačilih iz teh vlaken. Tem vlaknom pa so dodali še srebrove spojine, ki vplivajo antibakterijsko in še dodatno ščitijo uporabnika.

Kot prvi v Evropi pa smo dobili od korejskega proizvajalca povsem nova terapevtska vlakna na bazi poliestra z imenom Mirawave. Ta vlakna so oplaščena z nano delci posebne keramike, ki daje vlaknu antistatične in antibakterijske lastnosti, ščitijo pred UV žarki in zadržujejo toploto, imajo pa posebno zdravilno dolgovalovno IR sevanje. Ugodno vplivajo na uporabnika, delujejo terapevtsko in celo zdravilno za kožo, zato so ta vlakna primerna za vse izdelke, ki pridejo v neposredni stik s telesom.

Lastnosti vlakna so stalne in se med predelavo in nošnjo ne zmanjšujejo. Vlakno pa v primerjavi z navadnimi poliesternimi vlakni ne zahteva posebnih pogojev v postopku predenja in plemenitenja.

NOVA PREIZKUŠEVALNA OPREMA V LABORATORIJU

ANDREJ ŠTRITOF,
svetovalec
generalnega
direktorja za
tehnološki
razvoj

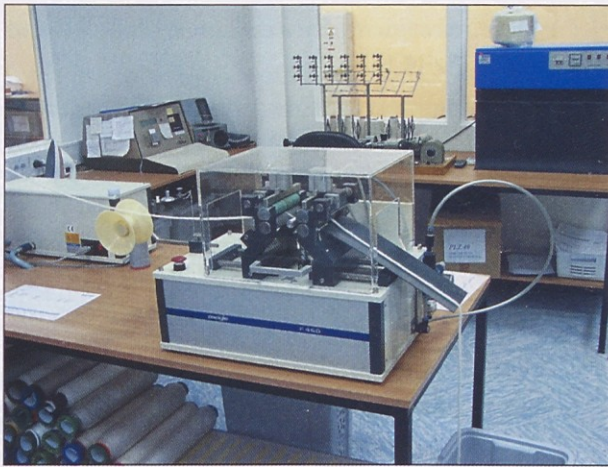
Od oktobra dalje je naš laboratorij bogatejši za dva nova aparata nemškega proizvajalca preizkuševalne opreme Zweigle. Za nakup smo se odločili zato, ker smo ocenili, da lahko s pomočjo rezultatov meritev povečamo ponovljivost kakovosti naših prej in sukancev.

V nadaljevanju vam predstavljam bistvene značilnosti obeh aparatov.

Aparat za merjenje trenja vlakno – vlakno («zdrsljivost») v pramenu in predpreji F 460

Aparat deluje na principu merjenja sile, ki je potrebna za raztezanje pramena ali predpreje v raztezalu aparata, ki je opremljeno z zelo občutljivim senzorjem. Rezultat je viden v obliki diagrama in numerične vrednosti, ki služita kot osnovi za morebitno aviviranje mešanic ali nastavitvah strojev.

Sila, potrebna za raztezanje v raztezalu, je v neposredni zvezi s trenjem vlakna - vlakno, ki je zelo različno glede na vrsto, finost, vrsto in količino avivirnega sredstva, kodravost, dolžino in obdelavo

vlaknen, vse to pa je zelo pomembno pri določanju optimalnih nastavitvev dolžin razteznih polj ter vitja na fazah raztezanja in predpredenja. Do sedaj smo to ugotavljali ročno, kar pa pri velikem številu mešanic vlaken z zelo različnimi lastnostmi ni bilo več dovolj zanesljivo.

Od trenja med vlakni je tudi odvisno, koliko zavojev moramo podati predpreji, da se bo na prstančnih strojih še optimalno raztezala, kar je še predvsem pomembno pri izdelavi grobih šantung prej. Če ima predpreja premalo zavojev, je ni mogoče predelati, če pa jih ima preveč, se v raztezalni prstančni stroji neenakomerno razteza. Posledica so posamezni zelo debeli šantung efek-

ti, ki jih na kasnejši fazi previjanja kljub najmodernejši opremljeni ni mogoče v celoti izločiti.

Aparat za merjenje gladkosti prej

Služi za merjenje gladkosti prej, ki se uporabljajo za pletenje, to pa je program, ki ga zadnja leta konstantno povečujemo.

Rezultati so podani v obliki tornega koeficienta preje, katera drsi med dvema ploščicama napenjalca, ter v diagramu, ki prikazuje njegovo nihanje po celi dolžini preizkušanja preje. S pomočjo teh rezultatov lahko sami ugotovimo ali je preja dovolj gladka oziroma parafinirana, da pri pletenju ne bo povzročala težav.

VZPOSTAVLJENA TEKSTILNA TEHNOLOŠKA PLATFORMA ZA SLOVENIJO

Tehnološke platforme so mehanizem razvojne politike, ki ga je vzpostavila EU za opredeljevanje prednostnih področij raziskav in razvoja, ki jih potrebuje industrija na določenem področju. Cilj tehnoloških platform je opredelitev strateškega načrta raziskav na področju delovanja platforme in vzpostavitev učinkovitih mehanizmov javnega zasebnega partnerstva (financiranja) za njihovo uresničitev. V pripravi raziskovalnega načrta posameznih tehnoloških platform, ki naj bi bil narejen po meri strateških ciljev in prioritet industrije, se združuje širok krog zainteresiranih (industrija, znanost, predstavniki države, finančne institucije, uporabniki, kupci in posamezniki). Tehnološke platforme predstavljajo pomembno vsebinsko izhodišče priprave 7. okvirnega raziskovalnega programa za obdobje 2007-2013. Evropska komisija je od leta 2003 spodbudila razvoj 28 tehnoloških platform med njimi tudi tehnološko platformo za prihodnjo tekstilno in oblačilno industrijo.

Izzivi za oblikovanje evropske tekstilne tehnološke platforme

Vlakna in tekstilni materiali so imeli vedno pomembno vlogo v življenju ljudi in jo bodo imeli tudi v prihodnje. Zamenjave za tekstilne izdelke za ljudi ni. Tekstil in tekstilni izdelki bodo zamenjevali kovinske in plastične materiale, ki jih uporabljajo v avtomobilski industriji, v ladjedelništvu, avio in strojni industriji, elektroniki, medicini, gradbeništvu, kmetijstvu pa tudi na področjih lesnih in usnjenih materialov, športu itd. Prebivalstvo v svetu narašča, potrošnja tekstilij raste, pojavljajo se nove potrebe in povečujejo se zahteve glede funkcionalnosti, raznovrstnosti, natančnosti, zanesljivosti ter okoljske prijavnosti tekstilnih proizvodov. Rast bo večinoma realizirana na območjih hitro rastočih ekonomij (JV Azija, Latinska Amerika). Rast pa bodo zabeležila tudi območja razvitih ekonomij, predvsem za najkakovostnejše in najbolj inovativne izdelke v evropski tekstilni in oblačilni industriji.

Evropska tekstilna in oblačilna industrija imata dolgo tradicijo in vodilni položaj na področju inovacij, mode in kreativnosti in kljub intenziviranju globalne konkurence ostajata med vodilnimi evropskimi sektorji. Več kot 110.000 podjetij, od katerih jih je več kot 95% malih in srednjih, je v letu 2003 zaposlovalo 2,6 milijona ljudi in realiziralo 215 mrd EUR. Industrija se uvršča med ključne akterje svetovne trgovine; na področju izvoza tekstilij je prva ter na področju izvoza oblačil tretja na svetu.

Tekstilna in oblačilna industrija sta vodilni na področju uporabe tehnologij, inovacij na področju procesov in izdelkov, vključno z oblikovanjem mode. V kolikor je v preteklosti konkurenčno sposobnost industrije ohranjalo predvsem izjemno hitro povečevanje produktivnosti, bo prihodnost odvisna predvsem od sposobnosti povezovanja in sodelovanja vseh akterjev sistema vrednosti.

Poenostavljeno je mišljenje, da so v industriji le tekstilci, predilci, konfekcionarji, gre za celovit splet področji, od kemije, raznovrstnih storitev in strojne industrije. Kupci tekstilne industrije pa že dolgo niso več le »navadni« potrošniki, vendar transport, gradbeništvo, športna oprema, zaščitna oblačila, medicina. Celovit splet potreb vnaša v industrijo potrebno dinamiko in inovativnost, ki jo kljub izjemnim konkurenčnim pritiskom še vedno uvršča med ključne akterje razvoja Evrope.

Slovenska tekstilna tehnološka platforma

Avgusta 2005 je Industrijski razvojni center slovenske predilne industrije IRSPIN podal pobudo za razvoj Slovenske tekstilne tehnološke platforme.

Iniciacijska skupina je postavila vizijo, ilje in pričakovane rezultate slovenske tekstilne tehnološke platforme.

Vizija slovenske tekstilne tehnološke platforme je na znanju temelječa trajna konkurenčnost tekstilne industrije Slovenije in v svetu. Cilj tehnološke platforme je povezati industrijo in znanost ter v skupnem delu vzpostaviti podobno strukturo raziskovalnega dela, kot jo navaja evropska TP.

Pričakovani rezultati

- Strateški tehnološki načrti po stebrih tehnološke platforme.
- Valorizacija in povezava obstoječih mrež, grozdov, centrov v učinkovit sistem izvajanja RR aktivnosti za potrebe industrije.
- Ukrepi in predlaganje ukrepov za premagovanje ovir pri dostopu do državnih in evropskih institucij.

- Projekti razvoja novih izdelkov in izdelkov za nova področja uporabe

V obdobju od oktobra do decembra 2005 sta bili izvedeni dve nacionalni delavnici z okrog 60 udeleženci in številni sestanki po delovnih skupinah in v Irspinu.

Vzpostavljena je bila organizacija tekstilne tehnološke platforme: Svet Tehnološke platforme, stalni sekretariat podprt z internetnim portalom, ter delovnimi skupinami na treh tematskih področjih in dveh horizontalnih področjih. Delovne skupine so izdelale strateške usmeritve na področju razvoja in raziskovanja:

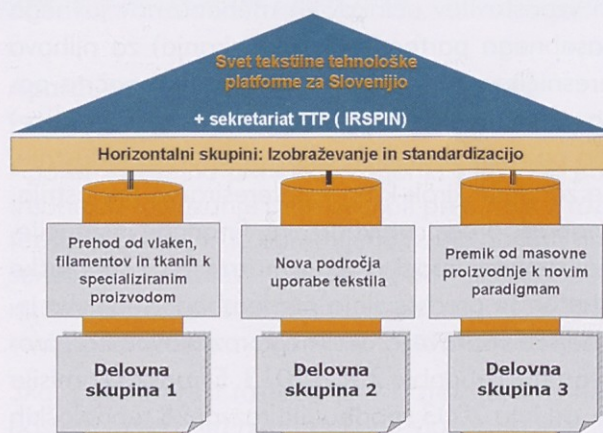
- steber (1) prehod od vlaken, filamentov in tkanin k specializiranim proizvodom,
- steber (2) nova področja uporabe tekstila,
- steber (3) premik od masovne proizvodnje k novim paradigmam.

V iniciacijski fazi je sodelovalo 22 podjetij katerih strateške usmeritev je razvoj vrhunskih inovativnih tekstilnih izdelkov in storitev, 2 univerzi, 1 inštitut, 1 grozd, 2 tehnološka centra, katerih strateška usmeritev je podpora aktivnostim, ki bodo povečale konkurenčnost podjetij ter Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter Ministrstvo za gospodarstvo. V aktivnostih iniciacijske faze tekstilne tehnološke platforme je sodelovalo prek 70 predstavnikov podjetij, institucije znanja, tehnoloških centrov in grozda katerih osnovna dejavnost je povezana s tekstilno industrijo.

Sodelovanje akterjev je bilo prostovoljno, zasnovano na lastnem izraženem interesu posameznikov

Organiziranost in načela delovanja slovenske tekstilne tehnološke platforme

Organizacija in način delovanja slovenske tekstilne tehnološke platforme sledi vzoru evropske platforme za prihodnost tekstilne in oblačilne industrije. Strukturo prikazuje slika

Struktura tekstilne tehnološke platforme

Svet tekstilne tehnološke platforme in sekretariat

Tekstilno tehnološko platformo vodi Svet tekstilno tehnološke platforme za Slovenijo. Svet ima 9 članov, od tega 7 iz gospodarstva in dva predstavnika univerz. Svet predstavlja tehnološko platformo v javnosti in na ravni nacionalne in Evropske politike na področju delovanja platforme. Področje delovanja sveta je predvsem usmerjanje priprave strateških raziskovalnih programov tekstilne in oblačilne industrije in njeno implementacijo na nacionalni in evropski ravni. Svet potrjuje delovne skupine na področjih delovanja platforme in verificira slovenske eksperte na ravni evropske platforme.

Predsednik Sveta: Franc Lesjak, direktor podjetja Predilnica Litija

Člani:

- Melita Rebič, direktorica podjetja Odeja Škofja Loka
- Matjaž Božič, direktor podjetja Ibi Kranj
- mag. Roberto Kocman, generalni direktor podjetja Beti Metlika.
- Prof. dr. Franci Sluga, Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehnična fakulteta
- Prof. dr. Karin Stana Kleinschek, Univerza v Mariboru, Fakulteta za strojništvo

Sekretariat tehnološke platforme

V podporo delovanja sveta in tehnološke platforme je izbran IRSPIN, ki deluje kot stalni sekretariat za tehnološko platformo. Vodja sekretariata je Verica Žlabravec, direktorica tehnološkega centra IRSPIN.

Horizontalne delovne skupine

Horizontalni delovni skupini se oblikujeta na področju izobraževanja in standardizacije:

- za izobraževanje, katero vodi prof. dr. Franci Sluga in za
- standardizacijo, ki jo vodi prof. dr. Karin Stana Kleinschek.

Delovne skupine po stebrih platforme

Imenovane so 3 delovne skupine na treh ključnih smereh razvoja (stebrih). V skladu z usmeritvijo Sveta platforme se smeri razvoja slovenske platforme oblikujejo na enakih izhodiščih in smereh kot evropska tehnološka platforma za prihodnost tekstilne in oblačilne industrije:

- Steber 1: Prehod od vlaken, filamentov in tkanin k specializiranim proizvodom, vodi ga prof. dr. Majda Sfiligoj Smole iz Univerze v Mariboru
- Steber 2: Nova področja uporabe tekstila, vodi ga Ester Manetti iz Tekstilnega inštituta v Mariboru

- Steber 3: Premik od masovne proizvodnje k novim paradigmam, vodi ga mag. Peter Janič iz tehnološkega centra IRCKON v Celju.

Namen delovanja delovnih skupin je razvoj dolgoročne vizije in strateških tehnoloških načrtov na določenem tehnološkem ali aplikacijskem področju in to v sodelovanju industrije, znanosti in drugih zainteresiranih akterjev, ki lahko pomembno prispevajo k razvoj vizije in strateške agende.

Delovne skupine sestavljajo predstavniki industrije, znanosti in raziskovanja, njihovo delo koordinirata imenovani vodja in so-vodja. Vodilni predstavniki podjetij na osnovi poznavanja strateških usmeritev podjetij opredelijo ključne razvojne usmeritve, na podlagi katerih raziskovalci lahko identificirajo ključne usmeritve na področju raziskovanja. Delovne skupine so odprte za vse, ki želijo prispevati k oblikovanju akcijsko naravnane raziskovalnega načrta slovenske tekstilne tehnološke platforme v skladu s potrebami industrije.

Predsedstvo tehnološke platforme na 1. konferenci

Tekstilna tehnološka platforma za Slovenijo je vzpostavljena. Narejen je bil popis slovenskih razvojno raziskovalnih potencialov v najpomembnejših centrih znanja na področju tekstila. Vzpostavljen je bil internetni portal na strani www.irspin.si.

Preko 70 članov, od tega več kot deset profesorjev iz fakultet je aktivno in z navdušenjem pristopilo k izvajanju aktivnosti in oblikovanju ciljev po področjih. Ob tem ni nepomembno, da se je ta energija nabirala ob močni vodilni strukturi na čelu z generalnim direktorjem Predilnice Litija g. Lesjakom. Predilnica Litija je eno redkih podjetij, ki je pravočasno spremenila svoj nabor izdelkov in vključila v razvoj podjetja raznovrstna znanja in nove tehnologije. V skupini je kot zvezda, na katero želijo priklopiti svoj voz. Tako so vsi udeleženci druge slovenske konference soglasno izvolili g. Franca Lesjaka tudi za predstavnika Slovenije v Bruslju. Tudi na tej poti mu želimo **USPEŠNO**.

DELATI BOLJE IN VARNO

MANJA TESLA,
direktorica
kadrovskega
področja

Konkurenčna prednost vsakega podjetja v današnji globalizacijski ekonomiji so nedvomno zaposleni. Mnogi so prepričani, da so človeški viri edini vir konkurenčne prednosti podjetja, ki ga ni mogoče enostavno in preprosto dobiti, prekopirati ali kupiti. Že dolgo časa je splošno znano pravilo, da so spremembe v podjetju edina stalnica in da se lahko podjetje uspešno prilagodi oziroma odzove na spremembe le, če podjetje stalno vzpodbuja

učenje vseh zaposlenih.

Predilnica Litija je tako že pred leti med koncepte poslovne politike zapisala, da smo učeča se organizacija.

Predilnica Litija je tako že tretjič zapored organizirala interni seminar Delati bolje in varno, v katerega so vključeni vsi zaposleni. Na letošnjem seminarju je generalni direktor zaposlene seznanil s strateškimi smernicami za obdobje 2005 do 2008. Zaposlenim je obnovil znanje o viziji, poslanstvu, strategiji in vrednotah Predilnice Litija. Temeljito je zaposlene seznanil s predvidenim obsegom produkcije, povprečno številko Nm preje, vrstami novih strukturnih prej, ciljnim trgi, številom zaposlenih in investicijami v srednjeročnem planu.

Naslednja tema internega seminarja je bila namenjena zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu. Vodja službe za varnost in zdravje pri delu g. Stane Črne je obnovil vsebino navodil za varno delo ter varstvene in zaščitne ukrepe ter s fotografijami iz prakse opozoril na najpogostejše napake.

Predilnica Litija veliko investira v posodobitev tehnološkega procesa, zato je informiranje zaposlenih o novi tehnologiji v proizvodnji še posebno pomembno. G. Silvo Soklič je predstavil namen in način delovanja novih strojev in naprav.

Nesporno je, da je zagotavljanje kakovosti v proizvodnji prva prioriteta. Ga. Darja Sušnik je s prikazom primerov iz naše prakse opozorila na napake, ki so ali bi lahko povzročile reklamacijo našega izdelka.

V letošnje usposabljanje smo vključili tudi strokovne službe. Udeleženci so teoretično predavanje podkrepili s strokovno ekskurzijo po tovarni.

Udeleženci seminarja

V razgovoru z zaposlenimi je zaznati podporo takšnim oblikam dodatnega usposabljanja, saj jim pridobitev tovrstnih informacij omogoča ali pa prispeva k hitrejšemu in lažjemu opravljanju delovnih nalog.

SODELOVANJE Z GASILSKO BRIGADO LJUBLJANA

FRANCI DRNOVŠEK,
referent za
varnost in
zdravje pri delu

V letu 2005 se je vodstvo podjetja odločilo, da posodobimo delovanje Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Predilnice Litija tako, da bo primerno organizirano, usposobljeno in opremljeno za primer učinkovitega posredovanja ob požarih in ostalih nesrečah. Eden najpomembnejših ciljev našega društva je učinkovita preventiva, izobraževanje in usposabljanje delavcev za posredovanje ob požarih na delavnem mestu.

V mesecu oktobru smo se povezali z Gasilsko brigado Ljubljana. Cilj poslovnega sodelovanja je zagotoviti višji nivo požarne varnosti v podjetju.

Na predlog vodstva podjetja in Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Predilnice Litija je bil v oktobru opravljen ogled vseh naših proizvodnih in pomožnih prostorov v podjetju z vidika požarne varnosti. Ogled je opravilo vodstvo Gasilske brigade Ljubljana, ki je trenutno najbolj usposobljena in opremljena gasilska enota pri nas. Ugotovili so, da je dosedanje delo našega društva dobro in strokovno sprejemljivo. Poseben poudarek smo dali možnosti aktivnega sodelovanja Gasilske brigade Ljubljana na področju požarnega varstva z našim društvom. Zagotovili so, da bodo v prihodnje aktivno sodelovali na področju pre-

Sedež Gasilske brigade v Ljubljani

ventive, na ustvarjanju zavesti o virih nevarnosti, ogroženosti zaradi nesreč in o pravilnem in učinkovitem ukrepanju. Vse te dosedanje aktivnosti so jasno usmerjene, da želimo skupaj z Gasilsko brigado Ljubljana doseči primerno in učinkovito organiziranost požarnega varstva v Predilnici Litija.

V novembru smo organizirali seminar iz požarne varnosti, na katerem je strokovni delavec Gasilske

brigade Ljubljana Boštjan Žagar predaval o intervenciji gasilcev pri posredovanju požarov večjega obsega. Seminar je bil zanimiv in poučen, saj je predavatelj predavanje podkrepil s praktičnimi primeri.

V naslednjem letu načrtujemo skupno gasilsko vajo v tovarni, v kateri bodo sodelovali gasilci iz Ljubljana, gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Litija in naši gasilci. S strokovnjaki Gasilske brigade Ljubljana v prihodnje načrtujemo sodelovanje na področju izvajanja gasilstva.

Namen medsebojnega povezovanja in sodelovanja okoliških gasilskih društev in Gasilske brigade Ljubljana je zagotoviti, da naše gasilsko društvo postane sodobna in učinkovita gasilska enota za reševanje tudi v primeru večjih požarov in drugih elementarnih nesreč. V smislu zagotavljanja naše požarne učinkovitosti, smo med ponudniki izdelav študij požarne ogroženosti izbrali podjetje EkoSystem. Študija bo podlaga za naše učinkovitejša ukrepanja na področju požarnega varstva.

IZMENA SE PREDSTAVI

VERA BRIC,
kadrovik

V prejšnjih dveh številkah časopisa smo predstavili izmeno iz oddelka predilnice in izmeno iz oddelka sukalnice. Da bo slika izmen popolna tudi v smislu tehnološkega postopka, smo se tokrat dogovorili, da predstavimo še izmeno iz oddelka predpredilnice.

Četrtkovo dopoldne je bila na delu 1. izmena. Skupina šteje 10 sodelavk in 7 sodelavcev. Povedo, da so po stažu v podjetju starejša delovna skupina, saj je več kot polovica zaposlenih v podjetju že 20 let in več. Sodelavci se tako med sabo dobro poznajo in zato uspešno sodelujejo. V zadnjem letu so se jim pridružili 3 novi sodelavci, ki so se dobro vživeli v delo v tem oddelku. Njihova povprečna starost je skoraj 39 let. Najstarejši sodelavec je dopolnil 54 let, najmlajša sodelavka pa 21. V predilnici so v povprečju zaposleni 17 let, brez novih 3 sodelavcev pa znaša njihov delovni staž pri nas preko 20 let. Večina je vozačev, saj ima le 5 ali 6 sodelavcev možnost, da prihajajo na delo peš, sicer pa so vezani na lastni ali avtobusni prevoz. Najbolj oddaljena sodelavca sta doma več kot 35 km od podjetja, in sicer v Radomljah in v Mirni peči. Tretjina jih živi v sosednji, šmarski občini, približno četrtnina prihaja na delo iz zasavskih občin - Zagorja, Trbovelj in Hrastnika, ostali pa so doma v Litiji. Pisana družčina, ni kaj.

Njihov neposredni vodja izmene je Peter Poznajelšek. Ravno v času mojega obiska je bil zadolžen za druga opravila. Zaradi pred časom izvedenih kadrovskih sprememb pri vodenju oddelka, se občasno pokaže potreba po dodatnih obveznostih, ki jih sicer opravlja pomočnik vodje oddelka. Le-te je v tem trenutku opravljal g. Poznajelšek. Vodja izmene je bil zato ta dan Erik Anžel.

Peter svojo izmeno dobro pozna, saj jo vodi že kar nekaj let. Celotna skupina njegove izmene posluhuje in skrbi za nemoten tek kar zajetnega strojnega parka, in sicer 29 mikalnikov, 21 raztezalk, 13 flyerjev, od katerih so samo še 3 starejšega datuma proizvodnje, sicer pa so vsi novi, z avtomatskim snemom. V sklop strojev na fazah predpredenja sodi tudi 5 česalnih strojev ter dvojilka za česalne stroje. Poleg oddelka mešalnice, kjer se vrši mešanje surovin za lastne potrebe, poslužujejo tudi čistilno linijo za bombaž. To je sklop strojev, ki so medsebojno povezani v neprekinjeni linijski proces z namenom, da se predivo rahlja, čisti in meša. V okvir predpredilnice sodi tudi čistilnica odpadkov, ki polno obratuje samo v dopoldanskem času, le po potrebi tudi popoldan in ponoči.

Skladno planu naj bi dnevno izdelati okoli 5200 kg predpreje. V mesecu novembru niso bili najuspešnejši. Povprečno so na dan izdelali 5145 kg predpreje. Vzrokov za odstopanje je več in jih sproti analizirajo in ocenjujejo. Odstopanja so odvisna od menjav kvalitet, povprečne številke, teka strojev in ne nazadnje prisotnosti in uspešnosti so-

Sodelavke med malico

delavcev. Pohvali se, da bolniški staleži na njegovi izmeni niso pogosti, saj se le redko zgodi, da bi bila 2 delavca istočasno na bolniškem staležu. Sicer pa sodelavci njegove izmene sodijo med tiste, ki se najbolj vestno udeležujejo organiziranih sindikalnih izletov. Organizator izletov pri sindikatu je celo tako obziren, da največkrat organizira izlet na njihov prosti dan ali na dan po nočnem delu izmene. Njegove sodelavke so še vedno polne energije in so res rade vesele.

Pogovarjala sem se z ženskim delom izmene, tako s predstavnicami starejše kot tudi srednje in mlajše generacije. Povedo mi, da so se nočnega dela hitro privadile in v mlajših letih ne predstavlja prevelike obremenitve, z leti pa se zadeva bistveno spremeni. Tudi če po nočnem delu spiš doma, si prisoten in otroci se tega zavedajo. Strinjale so se z ugotovijo, da je za delo v predpredilnici potrebna dobra fizična moč, manj pa pridejo do izraza fine ročne spretnosti, kot je to primer v oddelku predilnice in sukalnice. Njihovo delo zahteva veliko hoje po oddelku, manj je statičnih naporov, zato pa so prisotni drugačni. Novi predpredilni stroji so velika pridobitev v smislu fizičnih razbremenitev. Ocenjujejo, da bo mlajša generacija čez leta odhajala v pokoj v boljšem fizičnem

Sodelavke in sodelavci 1. izmene predpredilnica

stanju, kot so nekatere njihove sodelavke, ki so tik pred upokojitvijo. Pohvalile so izgled oddelka, predvsem v zadnjih 2 do 3 letih. V smislu urejenosti je bil dosežen res velik napredek.

Usposabljanje po sistemu 3 x 3 je v njihovem oddelku dobro zaživelo. Večina med njimi obvlada posluževanje različnih strojev v oddelku. Medsebojno odsotnost rešujejo s povečanim obsegom posluževanja, kar pa se vedno ne pokaže kot najuspešnejše. Če si zadolžen za posluževanje povečanega obsega strojev navadno nisi najuspešnejši, kar se pozna pri doseganju osebnega cilja in cilja celotne izmene. Še zdaleč jim ni vseeno koliko naredijo in rezultate budno spremljajo. Zavedajo se, da je oddelek predpredilnice prvi v celotnem tehnološkem postopku pridelave prej in sukancev, zato še posebno pozornost posvečajo kvaliteti svojih izdelkov.

Čas namenjen skupnemu pogovoru je minil kot bi trenil. Sledilo je le še spominsko fotografiranje. Nasmejanih obrazov so se vrnili na svoja delovna mesta.

Želim jim, da bi bili uspešni in zadovoljni tudi vnaprej.

SREČANJE Z UPOKOJENCI NA DAN PRAZNIKA

Pred približno dvema letoma se je generalni direktor odločil, da bo enkrat letno povabil na srečanje upokojence, ki se upokojijo v obdobju enega leta. Za dan srečanja je določil tovarniški praznik. Letos je zato povabil upokojence, ki so se upokojili od septembra 2004 do konec avgusta 2005, skupno 15.

Dobra polovica vabljenih se je odzvala vabilu. Nasmejana družba se je zbrala v konferenčni sobi podjetja. Generalni direktor jim je uvodoma nainal nekaj podatkov o trenutnem poslovanju podjetja ter jih seznanil z nekaterimi razvojnimi smernicami za obdobje do leta 2008, ki temeljijo

na sedanjem videnju poslovnega okolja. Kot vedno ob takšnih priložnostih, je bil tudi tokrat optimističen. Zbranim bivšim sodelavkam in sodelavcem se je zahvalil za dolgoletno delo in sodelovanje ter še posebno poudaril, da se zaveda, da se v teh letih upokojujejo sodelavci, ki so doživeli korenite spremembe pri opravljanju svojega dolgoletnega dela. Izrazil je zadovoljstvo, da so po izgledu sodeč vsi še polni življenjske moči in energije ter jim zaželel še vrsto zadovoljnih in predvsem zdravih let. Povabil jih je, da v naslednjih letih prihajajo na dan odprtih vrat in se tako vsako leto seznanjajo z vsemi novostmi, ki jih

Od leve proti desni:

Janez Skubic, Vida Klančičar, Veronika Jerant, Anica Tomaš, Frančiška Slapničar, Slavi Bolte, Slavi Majcen, Frančišek Slapničar, Franc Lesjak, Ivica Sotenšek, Manja Tesla, Franci Boldin

bomo še uvajali v proizvodnji. Upokojencem, ki so še vedno ostali delničarji pa je zagotovil, da bo tudi v bodoče vsakoletna novoletna zabava zaposlenih in delničarjev.

Sproščen pogovor, poln spomina na tiste drobne dogodke, ob katerih se vedno lahko nasmejiš, je tekel vse do trenutka, ko sem naše, po stažu najmlajše upokojence prosila, da naj mi za konec vsak od njih pove neko misel o delu v tovarni. Povedala sem jim, da želim na ta način popestriti članek, ko bom v časopisu pisala o poslovnem srečanju z njimi. S takšno obliko pogovora se očitno niso strinjali, saj polni vtisov niso znali izpostaviti tistega, ki bi bil primeren za objavo v Predilcu. Po res prijetnem nizu nadvse veselih in šegavih dogodkov smo se nasmejali skoraj do solz in zaključek vsega je bil, da naj napišem, da je bilo prelepo, da bi večno trajalo.

Verjetno je odveč poudarjati, da so zadovoljni, ker so delovna leta za njimi, pa kljub temu nekateri med njimi čutijo praznino in se jim spomin na Predilnico vrača dan za dnem.

Razšli smo se nasmejani, dobre volje in izrečeni mi najboljšimi željami.

Vera Bric

NAŠI UPOKOJENCI

Idejo za današnji obisk pri **Hermi Krivec** in **Ivi Sotenšek** sem dobila na srečanju z letošnjimi upokojenci v mesecu septembru. Pogovarjali smo se o tem, da je med 670 upokojenci kar nekaj takšnih, kjer imata v isti družini kar dve generaciji status predilniškega upokojenca. Pregledala sem seznam upokojencev in res ugotovila, da je kar precej sorodstvenih vezi med njimi. Izredno veliko je zakonskih parov, okoli 15 primerov je takšnih, kot sta naši upokojenki mati in hči, pa oče in sin, skratka upokojenci dveh različnih generacij. S takšno strukturo se lahko ponašajo samo podjetja s tako dolgo tradicijo kot je naše. V slovenskem prostoru verjetno podobnih primerov ni veliko.

Obiskani upokojenki živita v Lupinji. Vasica je približno 4 kilometre oddaljena od Šmartna. Njihova hiša stoji bo cesti, ki povezuje Šmartno, Malo in Veliko Kostrewnico in vodi mimo Lupinice naprej do Razbor in Ježce do Sobrač.

Hermi Krivec je že polnih 22 let v pokoju, njena hči Iva Sotenšek pa manj kot 6 mesecev. Prva se na Predilnico spomni le, ko beseda v pogovoru nanese nanjo, druga se še vedno ni privadila novemu statusu in je v mislih še vedno z nami, v Predilnici. Kar naprej jo preganja občutek, da bi morala prihodnji teden še v službo. Prav zavida tistim bivšim sodelavkam, ki so tudi že v pokoju in so se tega občutka zelo hitro znebile ter jih ne obremenjuje več.

Gospa Hermi je od prvega do zadnjega dne svoje življenjske delovne poti delala v oddelku predilnice, celo vsa leta v »špinzolu«, torej v istem oddelku. Večino delovnih let je bila predica, vodji snemalne kolone pa se je izogibala, ker ni nikoli

želela prevzeti vloge vodstvene delavke med svojimi dolgoletnimi sodelavkami. V tovarni se je zaposlila leta 1948. Prva leta po osvoboditvi je bil strojni park v oddelku še zastarel, zato je predica skrbela le za 1 stroj. Obseg posluževanja strojev se je seveda z leti spreminjal in v letih pred upokojitvijo je bila predica zadolžena že za 4 ali 4,5 predilne stroje. Spominja se, da je bilo v službi lepo, predvsem je bilo lepo, ker so bili še mladi in zadovoljni da so imeli delo. V skupini je bilo na eni izmen v oddelku predilnice približno 30 sodelavk. Včasih, ko je bil tek strojev slab in so predelovala slabo kvaliteto preje, se je vse počez trgalo in napetost je bila seveda med sodelavkami večja. Drugič, ko je bil tek strojev dober, so imele malo več časa in so se znale tudi poveseliti med seboj. Vsega je bilo po malem, čeprav so se ji tisti veseli trenutki veliko bolj vtisnili v spomin. Ko danes obiše tovarno se najbolj čudi temu, da je v proizvodnji delavcev izredno malo.

Smeje pove, da je zelo redko doma. Rada hodi na izlete. Včlanjena je v različne organizacije, od društva upokojencev v Šmartnem pri Litiji, do društva invalidov in diabetikov, ki delujeta skupno za Litijo in Šmartno. Ta društva so izredno aktivna tudi pri organizaciji izletov. Udeležuje se tudi mesečnih kopalnih izletov v Laško. Vesela je, da imajo upokojenci tovarne še vedno možnost letovanja v Novigradu, saj je to kraj na Jadranu, kamor se še vedno z veseljem vrača v poletnih mesecih.

Gospa Iva kot že rečeno, še ni povsem dojela, da je upokojena. V Predilnici se je zaposlila daljnega leta 1974. Pričela je z delom v novo zgrajenem oddelku sukalnice. Zaposlitev v tovarni sta ji sve-

Nasmejani upokojenki – mama in hči

tovala starša kljub temu, da je končala poklicno šolo za frizerko. Starša, še posebno oče, sta bila prepričana, da bo ta odločitev zanjo najboljša. Menila sta, da ji bo zaposlitev v Predilnici zagotavljala socialno varnost. Z zaposlitvijo v tovarni pa se ji niso uresničile dolgoletne mladostniške sanje. Po poklicni šoli je želela nadaljevati s šolanjem in se dodatno izobraziti za policistko. To je bil poklic, v katerem je videla sebe in uresničitev vseh svojih želja.

Danes, ko se ozre na 31 let dolgo delovno pot v tovarni, je zadovoljna. Kljub težkemu delu je bilo

lepo in nepozabno. Če bi bilo potrebno, se ne bi branila povratku med sukalne stroje. Še posebno pestro in zanimivo je bilo zadnje leto zaposlitve. Praznovanju srečanja z Abrahamom so se pridružila praznovanja ob odhodu v pokoj. Tako je bila gostiteljica kar nekaj srečanj in ni ji žal. Za vedno pa ji bo ostalo v spominu presenečenje, ki so ji ga pripravile sodelavke ob upokojitvi. Zbrali so se v gostilni Pri Rozi in ves čas se ji je zdelo, da sodelavke skrivnostno šepetajo med seboj. Ko so ji sredi zabave zavezali oči, so pred njo pripeljali neznanega soplesalca. Med plesom bi mogla ugotoviti, s kom pleše. Ni ji uspelo, saj suhega in visokega soplesalca ni znala povezati z nikomer. »Skoraj bi me kap,« je smeje končala svojo veselo pripoved, »saj je pred mano stal sam generalni direktor!« Presenečenje je tako na njeno veselje in veselje sodelavk res uspelo.

V tem trenutku se še ni priključila nobeni organizaciji. Planira, da se bo pridružila planincem in z njimi redno hodila na pohodniške in drugačne izlete. Živahnost in dobra volja, ki sta v njeni naravi, jo z upokojitvijo prav gotovo ne bosta zapustili.

Obema želimo, da bi leta upokojitve preživljali tako, kot si sami najbolj želita, vedno nasmejani in dobre volje v krogu svojih sorodnikov in prijateljev.

Vera Bric

DAN ODPRTIH VRAT

Dan odprtih vrat je postal tradicionalen. Sprejeli so ga sodelavci, njihovi družinski člani, bivši sodelavci in ne nazadnje tudi krajan. Opažamo, da se vsako leto vabilu na ogled proizvodnje odzove vedno več obiskovalcev. Po naši oceni v letošnjem septembru oba dneva od 300 do 350.

Ob vhodu v tovarno je vse zbrane pozdravil g. Silvo Soklič. Nanizal je nekaj zanimivih podatkov o poslovanju podjetja ter obiskovalce seznanil z bistvenimi novostmi proizvodnje. Po slabi uri ogleda so zadovoljni z obiskom zapuščali tovarno. Ob odhodu sem jih prosila, da mi povedo nekaj svojih vtisov.

Ana Kmetič, upokojenka: Zadnjič sem obiskala tovarno lani. Prihajam iz Trbovelj in ni mi žal, da sem ponovno videla proizvodnjo. Moram reči, da se je v enem letu veliko spremenilo, posebno v oddelku predilnice, kjer sem delala in kjer najbolj opazim spremembe. Postopek predelave prej v tem oddelku mi

je še vedno najbolj blizu. Res je vse lepo, vse novo. Lahko bi rekla, da je vse drugače, da so stroji sodobnejši, postavljeni čisto na drug način. Nespremenjene so ostale so le še stene, ki se jih ne da premikati in pa seveda stopnice, ki vodijo iz oddelka v oddelek. Vesela sem, da sem upokojenka tako urejene tovarne.

Antonija Kunstelj, upokojenka: Upokojena sem od leta 1995. Proizvodnja je čisto spremenjena, stroji so vsi drugi. Težkega dela snemalke, predv-

sem dvigovanja zabojev po sneh ni več toliko in mislim, da so avtomatizirani predilni stroji velika pridobitev v smislu razbremenitve delavk. Strojov, na katerih sem bila jaz predica ni več. Tudi delavci so vsi novi, drugi. Srečala sem samo eno bivšo sodelavko. Res, vse je drugače, le vročine se ne da ukrotiti. Pa kljub temu

mislim, da je delo predice še vedno odgovorno in povezano z naporom.

Andrej Namestnik, sorodnik: Kar nekaj let je minilo, kar sem bil nazadnje v tovarni. S Predilnico sem bil posredno povezan mnoga leta, saj je tu delala moja žena. Po pripovedovanju kako je bilo včasih danes vidim, da veliko truda in denarja vložite v izboljšanje delovnih pogojev. Težkega fizičnega dela ocenjujem da ni več toliko, vsekakor pa je delo v tovarni povezano z drugačnimi

obremenitvami kot so stoječe delo, delo v vročini in nočno delo. Sicer pa mislim, da je vsako delo, ki ga želiš kvalitetno opraviti, po svoje tudi zahtevno. Pozna se, da vodstvo podjetja obvladuje težko tržno situacijo.

Vida Jurca, upokojenka: Za 10 obletnico upokojitve sem se odločila, da grem pogledat proizvodnjo. Ker sem pred upokojitvijo delala v laboratoriju, sem se seveda najbolj razveselila ogleda novega laboratorija in nove vzorčne sobe, ki je res vzorno urejena in pregledna. Ne

morem verjeti koliko novih, verjetno zelo zahtevnih prej izdelujete danes. Navdušena sem bila nad elasto sukanci z lycro. Najbolj pa me je prijetno presenetilo označevanje izdelkov, strojev, cevk, kvalitet, skratka vse, kar vidiš v proizvodnji in spremljajočih oddelkih je označeno in opremljeno

z napisi. Tako lahko vsak ve, kaj se dela, kakšna kvaliteta je na posameznem stroju in kjer se mora določena stvar nahajati. Tudi oglasne deske po oddelkih so povsem nekaj drugega kot so bile pred 10 leti in več. Res pohvalno in le tako tudi naprej.

Franc Oven, upokojenec: Doma sem že 6 let in se dneva odprtih vrat udeležim skoraj vsako leto. Kot vedno, imam tudi po današnjem obisku tovarne prijetne vtise. Zdi se mi, da je iz leta v leto vse bolj čisto in urejeno. Predilnica je dosegla strašen napredek in po tako urejeni proizvodnji se vidi, da smo del Evrope in vesel sem, da je tako.

Za obisk in pogovor se jim najlepše zahvaljujem.

Vera Bric

SESTANEK PREDSTAVNIKOV SINDIKATA Z UPRAVO

Konec novembra se je izvršilni odbor sindikata sestel z upravo podjetja glede problematike plač in izplačila božičnice ter razširitve ponudbe počitniških kapacitet.

Z upravo je bil dogovorjen višji uskladitveni dodatek kot ga določa aneks k tarifnemu delu panožne kolektivne pogodbe ter izplačilo razlike med novim in že izplačanim dodatkom.

Dogovorjeno je bilo plačilo dodatno opravljenih ur - nadur zaradi povečanega obsega dela v proizvodnji. Glede izplačila božičnice pa je uprava zagotovila, da bo izplačana v najmanj enaki višini, na enak način in v enakem roku kot je bila v lanskem letu.

Predstavniki sindikata so upravi predlagali nakup počitniške hišice v zdravilišču Olimie, s čemer je uprava načeloma soglašala.

Fani Vrhovec

LETNA VOLILNA KONFERENCA SINDIKATA

V mesecu septembru je bila letna članska volilna konferenca sindikata Predilnice Litija in njenih povezanih družb. Predsednik sindikata je podal poročilo o delu sindikata v mandatnem obdobju 2001 - 2005 ter finančno poročilo.

Delegati konference so ocenili, da so z delovanjem sindikata v podjetju sicer zadovoljni, vendar pa naj bi bil sindikat aktivnejši pri pogajanju z upravo v zvezi s plačami. Predsednik sindikata je pojasnil, da se je izvršilni odbor sindikata večkrat sestel z upravo glede problematike plač. Dosegel je, da je uprava dvakrat povečala maso sredstev za delovno uspešnost, kar pomeni, da se je povzegal variabilni del plače, prejeli smo tudi višjo božičnico, sicer pa podjetje v celoti izpolnjuje tarifni del Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti in panožne kolektivne pogodbe, izplačujejo pa se tudi dodatki, ki jih ko-

lektivna pogodba ne predvideva, zato uprava osnovnih plač ni povečala.

Delovno predsedstvo volilne konference

Delegati konference sindikata so predlagali in izvolili naslednje sindikalne zaupnike:

Slavko Kastelic, Saša Remca, Bojana Tišlerje, Franca Ciraja in Fani Vrhovec.

Za predsednika sindikata je bil ponovno izvoljen Franc Cirar.

Delegati so sprejeli program dela sindikata za mandatno obdobje 2005 - 2009:

1. Spoštovanje kolektivne pogodbe in po možnosti njena nadgradnja
2. Ohranjanje delovnih mest
3. Pridobiti počitniških kapacitet v toplicah
4. Skrb za ozimnico

Delegati so predlagali, naj se za naslednje leto ob 120-letnici tovarniškega praznika organizira pohod na Triglav pod geslom »120 LITIJSKIH PREDILNICAARJEV NA TRIGLAVU«.

Stalna naloga sindikata je tudi skrb za ozimnico

Fani Vrhovec

ZANIMALO VAS BO ...

- Predilnica Litija se je s poslovnimi rezultati, dolgoročno usmerjenim poslovanjem in plačilno disciplino uvrstila na lestvico 50 najodličnejših podjetij po oceni mednarodne bonitetne hiše Dun & Bradstreet.
- Uvrstila se je tudi na lestvico »Slovenski superprvaki – Najboljša podjetja v letu 2004«, ki je bila objavljena v posebni prilogi Dela 28. novembra 2005 in sicer na 65. mesto. Na lestvico najboljših so se uvrstila izvozno in poslovno najuspešnejša podjetja. Superprvaki so bili izbrani z upoštevanjem zunanjetrgovinskih, poslovnih in drugih kazalcev za leto 2004. Na lestvici so se slabše uvrstila podjetja kot so Mobitel, Pivovarna Laško, Engotuš in Telekom.
- V letu 2005 je imela Predilnica Litija kar dve skupščini. Na prvi v mesecu juniju je odločala o delitvi dobička in ga 57.311.737,37 SIT namenila izplačilu dividend edinemu družbeniku Predilnici Litija holding d.d.
- Na drugi skupščini družbe dne 22.11.2005 je odločala o preoblikovanju iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo. Družba z omejeno odgovornostjo bo postala z dnem vpisa v sodni register.
- Edini družbenik Predilnice Litija je Predilnica Litija holding. Skupščina družbe Predilnica Litija holding je bila dne 6. 7. 2005. Skupščina je odločila, da se bilančni dobiček leta 2004 razdeli za izplačilo dividend v višini 28.493.850 SIT ali 350 SIT bruto na delnico, 23.465.440,25 SIT pa se razporedi v druge rezerve iz dobička. Na dan skupščine je imela družba 324 del-

ničarjev. Dividende smo izplačali vsem delničarjem, ki so posredovali popolne podatke za izplačilo.

- V letu 2004 je Predilnica Litija investirala v novo informacijsko in procesno opremo ter gradbene objekte 570 milijonov tolarjev. V letu 2005 bodo investicije znašale preko 400 milijonov tolarjev.
- Predilnica Litija prodaja svoje izdelke v 32 držav, v katerih ima preko 550 kupcev. Letno izda preko 4.200 računov in prejme preko 6.000 računov.
- V proizvodnem programu se letno zamenja preko 15 % izdelkov. To pomeni, da se celotni asortiman proizvodnje zamenja v 7 letih. To je tudi ena največjih konkurenčnih prednosti podjetja.
- Odločanje v podjetju poteka na sestankih ali koordinacijah po področjih. Tako delujejo proizvodna, razvojna, prodajna in nabavna koordinacija ter komisija za investicije. Najpomembnejše odločitve se sprejemajo na sestankih »ožje koordinacije«, ki šteje med 8 in 10 članov. To vodi generalni direktor. V letu 2004 se je sestala 31 – krat, v preteklem letu pa celo 35 – krat.
- Vsi vodilni in strokovni delavci imajo postavljene letne cilje. O izpolnjevanju teh ciljev poročajo na sestankih »Tima za razvoj«, ki se sestane 4 – krat letno. Letni cilji se določajo ob sprejemanju letnega plana in nekateri izmed njih so prikazani v prispevku o Letnem planu. Poleg navedenih spremljamo še preostalih 52 ciljev in za vsakega je določena odgovorna oseba.

Verica Žlabravec

Izdano: December 2005, letnik 5, številka 3

Založila in izdala: PREDILNICA LITJA d.d.

Uredniški odbor: Franc Lesjak, glavni in odgovorni urednik, Manja Tesla, Verica Žlabravec, Silvo Soklič, Vera Bric

Grafična priprava in tisk: Tiskarna TORI, Trbovlje

Naslov podjetja:

PREDILNICA LITJA d.d.
Kidričeva cesta 1
1270 Litija

Telefon:

01/899-02-00

Telefax:

01/898-42-13

E-pošta:

predilnica@litija.com

Domača stran:

www.litija.com

ISSN:

1580-6952